

SECUNDVM IOANNEM

Ideft, ut sanctus esset gignendo ei dedit, quia sanctum eum genuit. Si autem sermo Dei factus est ad homines ut dicerentur Dij, ipsum verbum Dei quomodo non est Deus? Si per sermonem dei homines participando fuit Dij, verbi unde participatur non est deus?

T H E O. Vel sanctificauit eum, hoc est saixit sacrificari pro mundo. In quo ostendit se non esse Deum sicut ceteri, nam salutem facere mundum, diuinum opus est, non auctem homini deficiat per gratiam. **C H R Y.** Vel interim quidem ut suscipere fermo, humilius locutus est, postea autem ad maius redixit dicens: Si non facio opera patris mei, nolite credere mihi. Si autem facio, & si misericordia non vultis credere, operibus credite, ut cognoscatis & credatis, quia pater in me est, & ego in patre.

G Quarebant ergo eum apprehendere, & exiuit de manibus eorum. Et abiit iterum trans Iordanem in eum locum ubi erat Ioannes baptizans primum, & mansit illuc. Et multi venerunt ad eum, & dicebant, quia Ioannes quidem signum fecit nullum. Omnia autem quicunque dixit Ioannes de hoc, vera erant, & multi crediderunt in eum.

Vbi super. **H** I L A. 7. de Trinitate. Quid haec adopio, quid indulgentia nominis loci inuenit, ne ex natura dei filius sit, cum Dei filius ex natura paterna operibus crededus sit? Non exequatur, ac similis est Deo creatura, neque enim natura aliena potestas comparatur. Generem autem se non suafit que patris hominem per magnificientiam gestorum naturae natu- rae auferatur. Et quia sub sacramento assumpti corporis natu- rae Mariae hominis, Dei filius non intelligebatur, fides nobis intimata ex gestis eius. Si autem facio, & si mihi non vultis credere, operibus credite. Cū enim sacramentum natu- rae hominis intelligentiam divinæ naturæ impedit cū divina uarietas opus suu sub mysterio assumpti hominis exequatur. Faciens igitur opera patris, demonstrare debuit, quid operibus credendum. Nam sequitur. { Ut cognoscatis & credatis, quia pater in me est, & ego in patre. } Hoc est illud. { Dei filius sum, hoc est illud, } Ego & pater unus sumus. A V G. Non enim filius sic dicit, { In me est pater & ego in illo, } quoniam possunt dicere homines. Si enim bene cogitamus, & bene uiuimus, in Deo sumus, & Deus in nobis est, qui participes eius gratiam & illuminati ab ipso. Vnigenitus autem filius in patre est, & pater in illo tamq; æqualis.

T r a f t . 4 8. **G** { T B E D A. } Adhuc Iudeos in cepta dementia persistere euani gelista ostendit dicens: { Quarebant ergo eum apprehendere. }

A V G. Non credendo & intelligendo, sed sciendo & occiden- do. Tu apprehendas ut habeas, ut apprehendere volebant, ut non habent, unde sequitur. { Et exiuit de manus eorum. }

H o m i . 6 0. Non enim apprehenderunt, quia manus fidei non habuerunt. Sed non erat magnum verbo ei certe carnem suam de manus carnis.

C H R Y. Cum autem Christus aliquid magnum locutus fuerit, recedit velociter, ut fedetur eorum furor per absentiam eius, quod vriue & nunc fecit, unde sequitur. { Et abiit iterum trans Iordanem in eum locum ubi erat Ioannes baptizans primum, & mansit illuc. }

I Ideo hunc locum euangelista commemorat, non mirum, quoniam prope abiit, ut recordetur eorum quae illuc facta sunt, & dicta Ioanne & testimonio illius. **B E D A.** Dicit autem. Vbi erat primum, id est a prima uate. Demorante autem eo ibi, nar- tur quia mulri venerunt ad eum, unde sequitur. { Et mulci vene- runt ad eum & dicebant, quia Ioannes quidem fecit signum nullum. }

A V G. Id est, non mirum, quoniam ostendit. Non daemonia fugiuit, non caco illuminauit, non mortuos suscitauit. **C H R Y.**

Vide autem qualiter syllogismos componunt indubitables. Ioannes quidem dicunt, nullum signum fecit, hic autem facit, quare hu- ius preminentia ostenditur. Deinde ne putetur Ioannes quia nullum signum fecit, indignus testimonio, subdunt. { Omnia autem quæcumque dixit Ioannes de hoc vera erant. } Quali dicunt. Et si nullum signum fecerit, tamen de hoc omnia veraciter dixit, ergo dicunt. Si Ioannes credere oportebat, multo magis huic, et illius testimonio etiam demonstrationem signorum habenti. unde se- quitur. { Et multi crederunt in eum. } **A V G V.** Ecce qui appre- henderunt permanentem, non quomodo Iudei volebant appre- hendere discedentes. Et nos ergo per lucernam veniamus ad diem, quia Ioannes lucerna erat, & diei testimonio peribebat. **T H E.** Norandum autem per brevo dominus educit populos ad solitaria

quia blasphemas, quia dixi filius Dei sum. Si non facio opera patris mei, nolite credere mihi. Si autem facio, & si misericordia non vultis credere, operibus credite, ut cognoscatis & credatis, quia pater in me est, & ego in patre.

C A P V T XI. **E D A. D** ixerat euan gelista do minum trans Iordanem abisse, tunc Lazarus cotigit infirmari, unde dicitur. { Erat quidam lan guens Lazarus a Bethania, de Castello Marie & Marthæ sororum eius. Maria autem erat, quia vixit dominum vnguento, & extersit pedes eius capillis suis, cuius frater Lazarus infirmabatur. Miserunt ergo sorores eius ad eum dicentes. Domine, ecce quem amas infirmatur. Audiens autem Iesu dixit eis. Infirmitas haec non est ad mortem, sed pro gloria Dei, ut glorificetur filius Dei, per ea. Diligebat autem Iesu Martham & sororem eius Mariam, & Lazarum.

T r a f t . 4 9. **H o m i . 6 1.** **C a p . 7 9.** **S e r . 5 2.**

H adspicere debuit, quid operibus credendum. Nam sequitur. { Ut cognoscatis & credatis, quia pater in me est, & ego in patre. }

T r a f t . 4 8. **G** Hoc est illud. { Dei filius sum, hoc est illud, } Ego & pater unus sumus. A V G. Non enim filius sic dicit, { In me est pater & ego in illo, } quoniam possunt dicere homines.

T r a f t . 4 8. **H o m i . 6 0.** **C H R Y.** Non enim apprehenderunt, quia manus fidei non habuerunt. Sed non erat magnum verbo ei certe carnem suam de manus carnis.

C H R Y. Cum autem Christus aliquid magnum locutus fuerit, recedit velociter, ut fedetur eorum furor per absentiam eius, quod vriue & nunc fecit, unde sequitur. { Et abiit iterum trans Iordanem in eum locum ubi erat Ioannes baptizans primum, & mansit illuc. }

I Ideo hunc locum euangelista commemorat, non mirum, quoniam prope abiit, ut recordetur eorum quae illuc facta sunt, & dicta Ioanne & testimonio illius. **B E D A.** Dicit autem. Vbi erat primum, id est a prima uate. Demorante autem eo ibi, nar-

tur quia mulri venerunt ad eum, unde sequitur. { Et mulci vene- runt ad eum & dicebant, quia Ioannes quidem fecit signum nullum. }

A V G. Id est, non mirum, quoniam ostendit. Non daemonia fugiuit, non caco illuminauit, non mortuos suscitauit. **C H R Y.**

Vide autem qualiter syllogismos componunt indubitables. Ioannes quidem dicunt, nullum signum fecit, hic autem facit, quare hu-

ius preminentia ostenditur. Deinde ne putetur Ioannes quia nullum signum fecit, indignus testimonio, subdunt. { Omnia autem quæcumque dixit Ioannes de hoc vera erant. } Quali dicunt. Et si nullum signum fecerit, tamen de hoc omnia veraciter dixit, ergo dicunt. Si Ioannes credere oportebat, multo magis huic, et illius testimonio etiam demonstrationem signorum habenti. unde se- quitur. { Et multi crederunt in eum. } **A V G V.** Ecce qui appre-

henderunt permanentem, non quomodo Iudei volebant appre- hendere discedentes. Et nos ergo per lucernam veniamus ad diem,

quia Ioannes lucerna erat, & diei testimonio peribebat. **C H R Y.** Per hoc etiam erudit nos euangelista non trifari, quia Homi. 61. infirmitas facta fuerit circa bonos viros, & Dei amicos.

b ALCVI.

T r a f t . 4 9. **b ALCVI.** Dominus nunciata infirmitate Lazarus quoque quadrupliciter, sanare distulit ut mirabilis suscitat. unde dicitur. { Ut autem audiuit quia infirmabatur, tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus. } **C H R Y.** ut scilicet expi rarer & sepeliretur & dicatur. Quoniam feter ut nullus posset di cere quoniam nondum defunctum cum sibi taurit, Sed stupor fuit, & non mors. Sequitur.

H o m i . 6 1. { Deinde post hanc dicit discipulis suis. Lazarus in Iudea iterum. } **A V G V.** Vbi penitentia fuerat lapidatus, quia propterea inde discipulæ videbant ne lapidaretur. Discipuli enim ut homo. Sed in redeundo, quasi obli- tis infirmabatur. **C H R Y.** Nonne duodecim hora sunt diel? Siquis ambulauerit in die non offendit, quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit, quia lux non est in eo.

T r a f t . 4 9. **b** Vt ergo audiuit quia infirmitate tunc quidem mäsit in eodem loco duobus diebus. Deinde post hanc dicit discipulis suis: Lazarus in Iudeam iterum. Di- cunt ei discipuli. Rabbi, nunc quarebant te Iudei lapidare & iterum vadis illuc? Respondit Iesu. Namne duodecim hora sunt diel? Siquis ambulauerit in die non offendit, quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit, quia lux non est in eo.

H o m i . 6 1. **c** Venit itaque Iesu, & inuenit eum quatuor dies iam in monumento habentem. Erat autem bethania iuxta hierosolymam quasi stadijs quindecim Multi autem ex Iudeis venerant ad Martham & Mariam ut consolarentur eas de fratre suo. Martha ergo ut audiuit quia Iesu venit, occurrit illi, Maria autem domi sedebat. Dixit ergo Mar tha ad Iesum, Domine si fuisses

mitione somni diceret. Tunc ergo Iesu dixit eis manifeste, Lazarus mortuus est, & gaudeo propter vos ut credatis quoniam non eram ibi.

A V G V S T. Eger enim non mortuus fuit, Lazarus mortuus est, & gaudeo propter vos ut credatis quoniam non eram ibi.

T r a f t . 4 9. **b** Sed eam ad lateret eum qui creverat, ad cuius manus anima morientis extaret. At ergo Gau deo propter vos ut credatis quoniam non eram ibi, ut iam inciperent admirari, quia dominus poterat dicere mortuum quod nec viderat, nec audiebat. Vbi meminisse debemus quod adhuc etiam ipsorum discipulorum miraculæ significabantur. **C H R Y.** Igitor omnes discipuli qui timebant Iudeos, super alios vero Thomas, vide sequitur. { dicit ergo Thomas qui dicitur didimus ad condiscipulos. Eamus & nos & moriamur cum eo. } Infirmorum enim erat aliis & infidelis, polte omnibus fortior fatus est & irreprehensibilis, qui solus orbem terrarum percurrit, & in mediis plebis volubiliter volentibus eum interficeret. **B E D A.** Vel caligati discipuli superioribus domini verbis non aucti sunt ultra contrarii. Sed Thomas pro omnibus socios horratur, ut irent & morentur cum eo. In quo magna eius videtur esse constantia. Sic enim loquebat, quia facere posset quae alios horribat, immemor fragilitatis sicut & Petrus.

d **A L C V I.** Dominus ad hoc venire distulerat, ut quadrupliciter impleretur, ut Lazarus gloriosus resuscitaretur. unde dicitur. { Eum itaque Iesu, & inuenit eum quatuor dies iam in monumento habentem. } **C H R Y S O T.** Manserat enim domi minus duobus diebus & ante duos dies venerat nuntius. In qua die Lazarus est defunctus, ipse autem quarta die accedit. **A V G.** De quatuor autem diebus multa dicti possunt. Diuersis enim modis via res significari potest. Et enim vnuus dies mortis quem hominem trahit de mortis propagine. Sed & legem naturalem transgrediuntur homines, ecce alter dies mortis. Lex etiam scriptura data est diuinus per Moyse & ipsa contemnitur. Addit terium diem mortis, venit euangelium & ipsum transgreduntur homines. Ecce quartus dies mortis, etiam ad tales excitandos dominus non designatur accedere. **A L C V I N V S.** Alter. Primum peccatum exitit latio in corde: secundum coenitius: tertium factum: quartum confutatio. Sequitur. { Erat autem Bethania iuxta Hierosolymam quasi stadijs quindecim. } **C H R Y S O T.** Quod autem erat militaria duo. Hoc autem induxit ad ostendendum quod congruum fuit multos Iudeos a Hierosolymis adesse. unde subditur. { q. Multi autem ex Iudeis venerant ad Martham & Mariam ut consolarentur ea de fratre suo. Sed quonodo Iudei consolabant dilectas a Christo, cum iam statuerint quod siquis Christum confiteretur extra synagogam fieret? Sed propter calamitatis necessitatem, aut quia nobiles has mulieres reuenerentes eas consolabantur, aut quia hi aderant qui non malo erant, multi enim ex ipsis credebat. Hoc autem dicebat euangelista, ad ostendendum quod Lazarus vere mortuus erat. **B E D A.** Nondum autem dominus Castellum introierat, unde adhuc extra Castellum positio occurrit Martha, unde sequitur. [Martha autem ut au. quia Iesu se occurrit illi, Maria autem domi.] **C H R Y.** Non aut assuit sorore ab uniuersitate Christi vadens. Vult enim singulariter Christo loqui, & quod factu est ei annunciat, cum vero eam in bonam spem duxit. Cat. Au. S. Tho.

T r a f t . 4 9. **b** Tunc ergo audiuit quia infirmitate tunc quidem mäsit in eodem loco duobus diebus. Deinde post hanc dicit discipulis suis: Lazarus in Iudeam iterum. Di- cunt ei discipuli. Rabbi, nunc quarebant te Iudei lapidare & iterum vadis illuc? Respondit Iesu. Namne duodecim hora sunt diel? Siquis ambulauerit in die non offendit, quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit, quia lux non est in eo.

H o m i . 6 1. **c** Tunc ergo audiuit quia infirmitate tunc quidem mäsit in eodem loco duobus diebus. Deinde post hanc dicit discipulis suis: Lazarus in Iudeam iterum. Di- cunt ei discipuli. Rabbi, nunc quarebant te Iudei lapidare & iterum vadis illuc? Respondit Iesu. Namne duodecim hora sunt diel? Siquis ambulauerit in die non offendit, quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit, quia lux non est in eo.

T r a f t . 4 9. **b** Tunc ergo audiuit quia infirmitate tunc quidem mäsit in eodem loco duobus diebus. Deinde post hanc dicit discipulis suis: Lazarus in Iudeam iterum. Di- cunt ei discipuli. Rabbi, nunc quarebant te Iudei lapidare & iterum vadis illuc? Respondit Iesu. Namne duodecim hora sunt diel? Siquis ambulauerit in die non offendit, quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit, quia lux non est in eo.

H o m i . 6 1. **c** Tunc ergo audiuit quia infirmitate tunc quidem mäsit in eodem loco duobus diebus. Deinde post hanc dicit discipulis suis: Lazarus in Iudeam iterum. Di- cunt ei discipuli. Rabbi, nunc quarebant te Iudei lapidare & iterum vadis illuc? Respondit Iesu. Namne duodecim hora sunt diel? Siquis ambulauerit in die non offendit, quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit, quia lux non est in eo.

T r a f t . 4 9. **b** Tunc ergo audiuit quia infirmitate tunc quidem mäsit in eodem loco duobus diebus. Deinde post hanc dicit discipulis suis: Lazarus in Iudeam iterum. Di- cunt ei discipuli. Rabbi, nunc quarebant te Iudei lapidare & iterum vadis illuc? Respondit Iesu. Namne duodecim hora sunt diel? Siquis ambulauerit in die non offendit, quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit, quia lux non est in eo.

H o m i . 6 1. **c** Tunc ergo audiuit quia infirmitate tunc quidem mäsit in eodem loco duobus diebus. Deinde post hanc dicit discipulis suis: Lazarus in Iudeam iterum. Di- cunt ei discipuli. Rabbi, nunc quarebant te Iudei lapidare & iterum vadis illuc? Respondit Iesu. Namne duodecim hora sunt diel? Siquis ambulauerit in die non offendit, quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit, quia lux non est in eo.

T r a f t . 4 9. **b** Tunc ergo audiuit quia infirmitate tunc quidem mäsit in eodem loco duobus diebus. Deinde post hanc dicit discipulis suis: Lazarus in Iudeam iterum. Di- cunt ei discipuli. Rabbi, nunc quarebant te Iudei lapidare & iterum vadis illuc? Respondit Iesu. Namne duodecim hora sunt diel? Siquis ambulauerit in die non offendit, quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit, quia lux non est in eo.

H o m i . 6 1. **c** Tunc ergo audiuit quia infirmitate tunc quidem mäsit in eodem loco duobus diebus. Deinde post hanc dicit discipulis suis: Lazarus in Iudeam iterum. Di- cunt ei discipuli. Rabbi, nunc quarebant te Iudei lapidare & iterum vadis illuc? Respondit Iesu. Namne duodecim hora sunt diel? Siquis ambulauerit in die non offendit, quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit, quia lux non est in eo.

T r a f t . 4 9. **b** Tunc ergo audiuit quia infirmitate tunc quidem mäsit in eodem loco duobus diebus. Deinde post hanc dicit discipulis suis: Lazarus in Iudeam iterum. Di- cunt ei discipuli. Rabbi, nunc quarebant te Iudei lapidare & iterum vadis illuc? Respondit Iesu. Namne duodecim hora sunt diel? Siquis ambulauerit in die non offendit, quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit, quia lux non est in eo.

H o m i . 6 1. **c** Tunc ergo audiuit quia infirmitate tunc quidem mäsit in eodem loco duobus diebus. Deinde post hanc dicit discipulis suis: Lazarus in Iudeam iterum. Di- cunt ei discipuli. Rabbi, nunc quarebant te Iudei lapidare & iterum vadis illuc? Respondit Iesu. Namne duodecim hora sunt diel? Siquis ambulauerit in die non offendit, quia lucem huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit, quia lux non est in eo.

T r a f t . 4 9. **b** Tunc ergo audiuit quia infir

SECVNDVM IOANNEM

Tunc abiebit & vocavit Mariam. T H E. Primo itaq; non pandit sorori, volens altantes hoc latere, quoniam si percepisset Maria Christum accedere, obuiam iret & comitarentur eam presentes Iudei, quibus notum fore aduentum Iesu Martha nolebat. Sequitur: {Dixit autem Martha ad Iesum, Domine si huic fratre me non fuisset mortuus?} C H R Y.

Homil. 61. Credebat enim in Christum, sed non vto por tebat, nondum enim cognoscet, quoniam Deus erat, & ideo dicebat. Si fuisses hic, frater meus non fuisset mortuus. Sed & nunc scio, quia quæcunque poposceris a Deo dabit tibi Deus. Dicit illi Iesus, Resurget frater tuus. Dicit ei Martha. Scio, quia resurgent in resurrectione in nouissimo die. Dicit ei Iesus, Ego sum resurrectio & vita. Qui credit in me etiam si mortuus fuerit viuet, & omnis qui viuit & credit in me non morietur in æternum. Credis hoc? Ait illi, Vtq; domine, Ego credidi, quia tu es Christus filius fratris sui. C H R Y. Nondum etiam cognoscet quod pro priæ virtute hoc faceret, quod apparet ex hoc quod subditur. {Sed & nunc scio, quia quæcunque poposceris a Deo dabit tibi Deus, vt de virtuoso quodam & approbato uno loquens. A V G. Non autem dicte ei. Rogo te vt refu scites fratrem meum:}

Homil. 61. unde enim sciebat, si fratri eius resurgere vtile fuerat? hoc tantu dixit. Scio quia potes si vis facere, vtrum facias, iudicui tui el, non præsumptionis mea. C H R Y. Dominus autem utraque que nō cognoscet, eam docuit, vnde sequitur: {Dixit ei Iesus, resur frater tuus? Non petat vt refugiat, sed qd; dicit. Non indi geo adiutorio, a me ipso omnia facio, valde fuisset graue mulier, sed hoc dicere. Resurgent, medium erat. A V G. Ambiguum autem quod dixit resurgent. Non enim ait modo, & ideo sequit: {Dicit ei Mar. Scio quia resurgent in resurrectione in nouissimo die. De illa resurrectione secura sum, de hac incerta sum. C H R Y. Audierat autem mulier multa a Christo de resurrectione loquente, Dominus autem manifestius suam ostendit auctoritatem, nam subdit: {Dicit ei Iesus. Ego sum resurrectio & vita, ostendens quoniam non indiger alio adiutorio, sicut enim alio adiutorio indigeret, qualiter erit resurrectio? Si vero ipse est vita, non loco circundatur, sed vbique existens potest sanare. A L C V. Ideo ego sum resurrectio, quia vita per quem tunc cum aliis relinquit, per eundem potest & modo resurgent. C H R Y. Illa ergo dicens quæcumque petieris, ipse dicit. Qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, ostendens quoniam ipse est frater bonorum, & ab ipso oportet petere, per hoc autem eius in celum eleverat, non enim hoc erat soli quod quereretur, vt solum Lazarum suscitaret, sed etiam oportebat eam & quæ presentes erant discere resurrectionem. A V G. Dicit ergo: {Qui crederit in me etiam si moritur, car. Vtuer in aia, do nec resurgent caro, puncquam postea moritura. Nam vita animæ fides est.} Sequitur, {Et omnis qui in car. & cre. in me, etiam si moriatur ad tempus propter mortem carnis, non morietur in æternum.} A L C V. Propter vitam spiritus & immortalitatē resurrectionis. Sciebat autem Dominus quem nihil later, quod hoc credebat, sed confidens quia falsa eretur querit, vnde sequitur: {Credis hoc? Ait illi vtrum domine, ego credidi quia tu es Christus filius Dei viui in hunc mundum venisti.} C H R Y. Viderat mihi non intellexisse mulier quod dictum est, sed quoniam magnum quid erat, intellectus, non tamen cognovit quid est, propterea aliud interrogata, aliud respedit. A V G. Vel alterius, Quod hoc credidi quod filius es Dei, credidi quia tu es vita: quia & qui credit in te, etiam si moriatur.

Homil. 61. e { C H R Y. Ex virtute sermoni Christi interim Martham laetata est lucus dissolutionem, ea enim quia ad magistrum erat deuotio, non permettebat eam sentire presentem, quia lucum inducere poterat, vnde dicitur: {Et si haec dixerit, abiit & vo. ma. foro, suum silen.} A V G. Advertendum, qd; suppressam vocem silentium non capauit, nam quonodo filuit, cum subdatur dicens: {Ma gister adest & vocat te.} C H R Y. Ideo autem occulite fororem uocat, si enim sciuerint Iudei Christum aduenire, recesserint, & non fuissent testes miraculi. A V G. Advertendum etiam quæmodocum Euangelium non dixerit, vbi vel quando vel quonodo Mariam Dominus vocauerit, vt hoc in verbis Marthæ potius intelligeretur narrationis brevitate seruata. T H E O. Sie etiam ipsam Christi prefaciām vocationem reputauit, quasi dicat, Inexcusabile est

F vteo præsentē, tu non ex eas obuiam ipsi. C H R Y. Omnibus autem affidentibus illa lugens & plangens, non expectauit ad se venire magistrum, neque dignitatem ieruauit, neque a lucu derentem est, fed surgens conseruit obuiam, vnde sequitur: { Illa vt audi surre, cito & ve. ad eum.} A V G. Ex quo patet, qd; non illa præ nifeti Martha si ei notis, sufficerad aduentus Iesu. Sequitur: { Nodum enim venerat Iesu in castello, sed erat adhuc in loco ubi occurraret ei Martha. Iudei ergo qui erat cū ea in domo & cō lababatur eam, cū vidisset Mariam quia cito surrexit & exiit, fecuti sunt eam dicentes. Quia uadit ad monumentum vt plo ret ibi. Maria ergo cum venisset vbi erat Iesu, videns eum, cecidit ad pedes eius, & dixit ei, Domine si fuisses hic, non esset mortuus frater meus.}

f Iesu ergo vt vidit eā plorantem & Iudeos qui venerant cū ea plorantes, infrenuit spiritu, & turbauit seipsum & dixit, Vbi postuisti eum? Dicū ei, domine veni & vide. Et lachrymatus pertinet ad euangelistam narrare, vt videamus quæ occasio fuerit, quod plures ibi essent, quando Lazarus resuscitatus est, vt tam grande miraculum quæriduanum mortui resurgentis testes plues inueniuntur. Sequitur: { Maria ergo cum venisset vbi erat Iesu, videns cū ceci, ad pedes eius. } C H R Y. Feruentur hæc forore erat, non enim turbam verecundata est, nec suspicionem timuit quam de Christo Iudei habebant, cum aliqui inimicorum Christi intererent, sed omnis contemptus humana præfense magistro, & sola se dabat ei qui ad magistrum honorari. T H E. Quæniam etiam se diminut videbatur habere, dicens, {Domine si fuisses hic, frater meus nō fuisset mortuus.} A L C V. quæ dicit. Dum nobiscum prensis fuisti, non morbus, non infirmitas aliqua apparere aua est, apud quas nira nouerat habitere si ue hospitari. A V G. De Verdo. O infidelis, cōuenio te adhuc pro pīu in faœulo Lazarus amicus moritur. Si amicus moritur inimicus quid patierat? parum est si non tibi foli superi seruerunt. Ecce tuum dilectum inferi rapuerunt. B E D A. Non autem omnia dixit Maria que Martha protulerat, quia confuetudo hominum more lachrymatis, non omnia que tollunt & in animo habuit, pro ferre potuit.

f C H R Y. Maria loquens nihil Christus loquitur, neque ea dicit quia foro dixerat, turba enim adera multa & non erat tempus illorum uerborum. Sed cōdefendit & humiliatur, humanam nudendam, quia eniū miraculum magnum erat futurū, & multos per id lucratum sua condescensione attrahit testes & humanam monstrat naturam, vnde dicitur: {Iesu ergo vt vidit eam plorantem, & iu. qui ve. cum eam plo. infre. spiritu & turba, semetipsum. A V. Q uis enim eum posset nisi ipse turbare? Turbas est Christus quia voluit, & furius, qui voluit, in illius potestate erat sic uel non affici. Verbi enim animam suscepit & carnem totius hominis sibi coaptans, in personæ vnitate naturam, ac per hoc vbi summa potesta est, secundū voluntatis nutu turbat infinitus. T H E. Ad approbadum, n. conditionem humanam iuber ei quod sum eum prolegui, nec non iungit ei virtute spiritus sancti il lamque compescit. Hæc autem cuncta naturam pati dñs cōuinet, cum approbadum, & homo uerus & non apparet fuisse, tū etiam nos monendo, & metu metuferi & iocunditati imponendo. Nam ex toto nec compati nec mettere ferimur, ac horum exuberantia mu liebre. Sequitur, { Et dixit: ubi posuisti eum? } A V G V S T. Ser. 52.

Tract. 49. lib. 83. Quod & interrogat, vocationem nostram que sit in occulto arbitror significare. Predefinitione enim nostræ vocationis occulta est, cuius secreti signum est interrogatio dñi quæ nescientis, cum ipsi nesciamus, vel quid ignorare se peccatores alio loco dominus ostendit dicens: { Non nū uos, quis in disciplina & præceptis eius non sunt peccata. } Sequitur, { Dicunt ei, domine veni, & vide. } C H R Y S O T. Nondum enim aliud quidum resurrectionis monstrauerat, vnde ita videbatur iuritus

Homil. 62.

Tract. 49.

Tract. 49.

Homil. 62.

CAPVT XI.

250

vte lacrymaturus, non vt resuscitaturus, pp hoc ei dicunt: Veni & vide. A V G. Vider autem dñs quando misericordia, vnde dicit: Vide humilitatem meam & laborem meum, & dimite oia peccata mea. Sequitur, { Er lacryma est Iesu. } A L C V I. Quia fons pietatis era, flebar pro parte humanitatis, quæ resuscitare poterat per potentiam diuinitatis.

A V G. Quare autem fleuit Christus, nisi quia homines flere do cuit? B E D A. Est autem hominum cōfusudo caros suos mortuos lugere. Secundū hanc confutacionem Iudei dominum flere putabant, vnde subditur. B

A V G. Dixerunt ergo Iudei: Ecce quomodo amabat eum. Quidam autem ex ipsis dixerunt, Non poterat hic quæperuit oculos ceci nati facere vt hic nō moreretur? Iesus ergo rursum fremens in semetiplo, venit ad monumentum. Erat autem spelunca, & lapis superpositus erat ei. Ait Iesus. Tollite lapidem. Dicit ei Martha foror eius qui mortuus fuerat: Domine iam fester, quadridianus est enim. Dicit ei Iesu sequitur. { Quidam aut ex ipsis dixit. Non poterat hic qui aperuit oculos cordis furum, ac erigeret illos praetentibus rebus, memoria cogitationib⁹, atque intentionibus. Si autem dñe orans, hanc huiusmodi qualiter exprimit a Deo de propria oratione promissio, adhuc te loquenter dicam. Ecce adsum, quid expedire arbitrii de domino & salvatore? erat n. oratus pro resurrecione Lazari. Sed præueniens illius orationem qui solus bonus pater est, exaudiuit dicenda. Pro implitione igitur orationis subdit gratiarum actiones dicit: { Pater gratias ago tibi, quoniam audisti me. } C H R Y. Hoc est, nihil est contrarium mei ad te. Non autem ostendit quod ipse non potuit, vel quod minor sit patre, quia hoc & amici eius quælibet. Ut autem ostendat quoniam non indiger oratione, subiungit: { Ego autem scio, quoniam semper me audis qd. Ad hoc quod fiat voluntas mea, non indigo oratione, ad hoc tibi suadam, vna enim est nostra uoluntas, hoc autem obumbrare dicit, propter auditorem imbecillitatem. Deus enim nō ita dignitatem suam respicit, vt ad salutem nostram, propterea excida quidem & magna, pauca & ipsa occulata, humilia vera multa circumfluent eis sermonibus. H I L. 3. de Trini. Non igitur præceps, nobis oravit, ne filius ignoraretur, vnde subditur. Sed propter populum qui circumfluit dixi, vt credant, quia tu me misisti. Cum enim sibi non proficeret depreciationis sermo, ad per quod tamen nolite fidei loquebatur. Non inops ergo auxiliū est, sed nos sum⁹ in opere doctrina. C H R Y. H o m i. 63. Non autem dixit, vt credant quoniam minor sum, quoniam sine oratione non possum facere, sed quoniam tu me misisti. Non dixit: Misisti me imbecilem seruitum recognoscere, a me ipsis nō habiente faciem, sed me misisti vt non Deo cōtrarium astiment, nec dicant: Non est ex deo, & vt offēdam secundum tuā voluntatem opus hoc fieri. A V G. de Ver. do. Venit autem Christus ad monumentum in quo Lazarus dormiebat, & non tamq; mortuus, sed tamq; sanus, tamq; uiuens, tamq; audire paratus de sepulchro protinus vocauit, vnde sequitur. { Hoc cum dixerit, voce magna clamauit, Lazarus veni foras. } Ideo dicit nomen, ne omnes mortui cogenerent exire. C H R Y. Non aut dixit: Surge tu, sed veni foras, vt uiuenti loquens ei, qui mortuus fuerat. Propter quod nō dixit: In nomine patris mei veni foras, aut resuscita eum pater. Sed hæc omnia dimittrit postq; orantis formam accepterat, per res authoritatem ostendit, quoniam & hoc sapientia sua est, per verba quidem condescensionem, per res vero ostendere potestatem. T H E O. Altera vero fatoris vox qua Lazarum resuscitauit, indicitum est tuba magna sonatura in cōfessione. Altius est clamauit vt gentilium ora referent fabulantium in tumultu esse animas defensoris, nam quasi foras manente, & aduocat per clamorem. Sicut autem viuenter resuscitare in cōfessione, & audire paratus de sepulchro protinus, & resuscitare in cōfessione, & ideo sequitur. { Et statim prodidit in eccl. corrupte viuenti, & offēdi sunt credere volēti bus. A V G V S T. de Ver. do. Iam autem Maria & Martha forores Lazarus qui Christum frequenter mortuos resuscitare videant, fratrem remoneant, & remoneant legis pondus, gratiam prædicante. A V G V. D lib. 83. quælibet. In quo puto illos significari qui ventibus ad ecclesiam ex g̃tibus, onus circuſionis imponere volebant, vel eos qui in eccl. corrupte viuent, & offēdi sunt credere volēti bus. A V G V S T. de Ver. do. Iam autem Maria & Martha forores Lazarus qui Christum frequenter mortuos resuscitare videant, fratrem remoneant, & remoneant legis pondus, gratiam prædicante. A V G V. D. 1. quælibet. Sequitur: { Dicit ei Mar. foror eius qui mortuus fuerat, Domine iam fester, quadridianus, enim est. } T H E O. Hos autem Martha tamq; diffidens dicit, veluti impossibile credens posse fratrem resuscitare, ob dierum diuinitatem. B E D A. Vel hæc verba non sunt deperditionis, sed portius admirationis. C H R Y S O T. Sed hoc etiam quod dicit, valet ad obstruendum indeotos, vt & miraculare tentent manus tollentes lapidem, & auditus vocem audiens Christi, & vius videntem Lazarum exire, & odoratus forem recipiens. T H E O. Christus autem rememorat mulieram ea de quibus secum contulerat, & pene obliviuerit, vnde sequitur: { Dicit ei Iesu: Nōne dixi tibi, quoniam si credideris videbis gloriam Dei? } C H R Y S O T. Non enim memor erat mulier eius quod Christus dixerat: Qui credit in me, etiam si mortuus fuerit viuet, & discipulus quidem dicit: Ut glorificetur filius Dei in ea, hic autem gloriam Dei de patre dicit. Infirmates enim eorum qui audiebant, causa erant differentia eorum quæ dicebatur. Nolebat dominus interim turbare altantes, & ideo dicit: Videbis gloriam dei. A V G V S T. In hoc autem est gloria Dei, quia & tentent & quæriduanum resuscitare. Sequitur: { Tulerunt ergo lapidem. } O R I G E N. Mora tollendi lapidem adiacentem ex foro defuncti cauila est. Nisi enim dixerit: Iam fester, est enim quadridianus, non diceretur: { Dicit Iesu: tollite lapidem. } Sūtulerunt ergo lapidem, nunc ergo lapidem, nunc ergo longe tardius ablatus est. Commodum est igitur nihil interponere inter iussa Iesu, & ipsorum executionem. O R I G E N. Dixerat autem super dominum propter populum qui circumfluit dixi, vt credam, quia tu me misisti, nullo aut eorum credetem hoc dixerit, velut aliquis hominem in cōfusum futurorum, vnde adhuc remouendum subditur: { Multi ergo ex Iu. qui vene. ad Mariam & Mar. & vide. qui fecit, credid. in eum. } Quidam autem ex ipsis abiuerunt ad phariseos & dixerunt eis quæ fecit Iesus. Continet quid ambiguum sermo præfervet, verum Cat. Aur. S. Tho.

Tomo 28.

Hom. 63.

Serm. 52.

Hom. 63.

Tomo 28.

Hom. 63.

Hom. 63.